

We Lwowie, dnia 6. września 1909.

Aleg 484

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o włościach rentowych.

Wysoki Sejmie!

Al. 1. Czyniąc zadość postanowieniu §. 45. ustawy o tworzeniu włości rentowych, przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi dołączone pod /. sprawozdanie krajowej Komisji dla włości rentowych z jej czynności w czasie, od 1. września 1908 roku do 31 sierpnia 1909 roku, a zarazem zaznacza, że zamknięcie rachunków wydatków krajowej Komisji dla włości rentowych za r. 1908 równie jak i zamknięcie rachunków funduszków, odnoszących się do emisji listów rentowych za rok 1908, przedkłada Wys. Sejmowi w swem sprawozdaniu o zamknięciu rachunków funduszu krajowego i funduszków pod zarząd Wydziału krajowego zostających.

Dołączone sprawozdanie krajowej Komisji dla włości rentowych przedstawia rozwój czynności tej instytucji, a Wydział krajowy powołując się na nie stwierdza niniejszem, że wszystkie udzielone pożyczki są zainstalowane zgodnie z przepisami §§. 18. i 51. ustawy, o tworzeniu włości rentowych.

Rozwój instytucji i jak w sprawozdaniu Komisji szczegółowo wykazano bliska już chwila wyczerpania emisji listów rentowych w dozwolonej §. 50 ustawy „o tworzeniu włości rentowych” kwocie 5 milionów, wkłada na Wydział krajowy obowiązek przedłożenia Wys. Sejmowi wniosku w sprawie rozszerzenia tej emisji. Wydział krajowy, nie mogąc dopuścić zastanowienia czynności tej instytucji świeżo do życia przez Wys. Sejm powołanej dla spełnienia doniosłego zadania społecznego i gospodarczego, przedkłada Wys. Sejmowi poniżej wniosek /. uchwalenia ustawy zezwalającej na emisję listów rentowych aż do kwoty 10.000.000 koron. W ten sposób podwaja Wydział krajowy kwotę, którą Wysoki Sejm przeznaczył na cele akcji tworzenia włości rentowych, a sądzi, że w obecnym stadyum tej akcji i przy obecnym stanie skarbu krajowego taka emisja odpowie celowi na najbliższą przyszłość. Skoro się okaże, że i ta kwota 10.000.000 koron nie starczy dla osiągnięcia celów instytucji włości rentowych, będzie Wys. Sejm mógł podwyższyć ją do odpowiedniej sumy.

Obok projektu ustawy zmieniającej postanowienie §. 50. ustawy „o tworzeniu włości rentowych“ w duchu powyżej omówionym, przedkłada Wydział krajowy wniosek, zawierający wezwanie do c. k. Rządu. by: 1) w drodze ustawy państwowej przyznał podwyższonej emisji listów rentowych charakter walorów pupilarnych i kaucyjnych; 2) w drodze odpowiedniego zarządzenia rozszerzył ulgi należyłościowe i podatkowe przyznane dotychczasowej emisji także na listy, które będą emitowane na podstawie nowej ustawy. Wniosek ten jest uzasadniony brzmieniem §. 2. ustawy państwowej z d. 12. czerwca 1906 r. (Dz. u. p. nr. 116), o ile chodzi o charakter walorów pupilarnych, o ile zaś chodzi o ulgi podatkowe i należyłościowe, wypływa on z przypuszczenia, że brak dotyczącego wezwania mógłby być powodem zwłoki w przyznaniu owych ulg.

Przechodząc do zdania sprawy z swych czynności w sprawach krajowej Komisji dla włości rentowych nadmienić należy, że personal biura Komisji w myśl uchwał Wys. Sejmu i Wydziału krajowego w roku ubiegłym składał się z kierownika biura, 2 referentów prawniczych i hipotecznych, 2 referentów rolniczych, będących zarazem ocenicielami i lustratorami gospodarstw, 4 sił rachunkowych, 5 sił pisarskich i 2 sił manipulacyjnych. W preliminarzu Rubr. X budżetu wydatków funduszu krajowego na r. 1910 preliniuje też Wydział krajowy odpowiednie wydatki na utrzymanie tego personalu. Nadto preliniuje Wydział krajowy wydatek 6000 K. jako ryczałt na kosztą opłacania sił technicznych i innych, jakieby się okazały potrzebnymi w razie rozwoju i wzrostu czynności biura. Wydział krajowy wybrał na razie formę ryczałtu dla tego wydatku ze względu na to, że przyszłość dopiero okaże, czy i w jakiej wysokości wydatek ten będzie potrzebny i czy będzie musiał być stałym, czy też tylko czasowym. W ten sposób czyni Wydział krajowy zadość poleceniu Wys. Sejmu, zawartemu w uchwale z d. 21 października 1908.

Uchwały Wys. Sejmu z d. 21 października 1908, zawierające polecenia i wskazówki dla działalności krajowej Komisji dla włości rentowych podał Wydział krajowy do wiadomości tej instytucji, w jej też sprawozdaniu znajduje się ustęp, poświęcony wykonaniu tych uchwał.

Skład krajowej Komisji dla włości rentowych w myśl uchwały Wys. Sejmu z d. 30 października 1908 r. jest następujący: Członkami wybrani zostali przez Sejm pp.: Dr. Michał Korol i Wincenty Witos, zastępcą pierwszego p. Józef Onyszkiewicz, zastępcą drugiego p. Tytus Buynowski.

Wydział krajowy wybrał uchwałą z 6 listopada 1908 r. L. 114641: Członkami pp.: Aleksandra Dąbskiego i dra Damiana Sawczaka, zastępcą pierwszego p. Franciszka Kramarczyka, drugiego p. dra Piotra Stebelskiego.

JE P. Namiestnik powołał w miejsce dra Jana Waygarta, dra Jana Hupkę na członka Komisji Drugim członkiem Komisji z ramienia JE. Namiestnika jest p. Klemens Torosiewicz, powołany przy utworzeniu Komisji, a obaj zastępcy: dr. Jan Kanty Steczkowski i p. Ludwik Caspary są również dawniej powołani.

Przedstawiwszy uzasadnienie wniosków i zarys czynności Wydziału krajowego w sprawie włości rentowych, Wydział krajowy wnosi:

1) Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o włościach rentowych wraz z sprawozdaniem krajowej Komisji dla włości rentowych.

2) Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony % projekt ustawy.

3) Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, by:

a) w drodze ustawy przyznał listom rentowym Król. Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem, emitowanym do wysokości 10,000.000 koron charakter walarów papilarnych, kaucyjnych i depozytowych;

b) w drodze rozporządzenia przyznał ulgi podatkowe i należnościowe, przyznane emisji listów rentowych Król Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem dotychczasowej emisji, także listom rentowym dodatkowej emisji aż do wysokości 10,000.000 koron.

**Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz
z Wielkiem Ksiestwem Krakowskiem.**

Marszałek krajowy:

St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilot w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia zmieniająca postanowienia § 50. ustawy z dnia 17 lutego 1905 r. dz. u. i rozpr. kraj. Nr. 40.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienie § 50. ustawy z dnia 17. lutego 1905, dz. u. i rozpr. kraj. Nr. 40 uchyla się w dotychczasowem brzmieniu i ma brzmieć, jak następuje:

§ 50.

Każdoczesna suma znajdujących się w obiegu listów rentowych, nie może przenosić kwoty (10,000.000) dziesięciu milionów koron.

Podwyższenie tej kwoty może nastąpić jedynie w drodze ustawy krajowej.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Moim Ministrom : Skarbu, Rolnictwa, Sprawiedliwości i Spraw wewnętrznych.

Sprawozdanie

z czynności krajowej Komisji dla włości rentowych.

Wysoki Sejmie!

Działalność krajowej Komisji dla włości rentowych w okresie czasu, który upłynął od chwili zamknięcia sprawozdania, przedłożonego Wydziałowi krajowemu i Wysokiemu Sejmowi w r. 1908, obejmuje rok, zaczyna się bowiem z d. 1. września 1908, kończy zaś z d. 31. sierpnia 1909 r.

W okresie tym odbyła Komisya cztery posiedzenia w dniach: 19. i 20. listopada 1908 r., 13. i 14. lutego, 10. maja i 13. i 14. lipca 1909. Oprócz sprawy rozdawnictwa pożyczek rentowych w celu tworzenia włości rentowych, stanowiły przedmiot obrad Komisji na tych posiedzeniach następujące sprawy:

I. Uchwały powzięte przez Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 21. października 1908 r., zakomunikowane Komisji pismem Wydziału krajowego z d. 1. grudnia 1908 r. L. 123.453. Uchwały te, zawierające zasadnicze wskazówki co do postępowania Komisji przy tworzeniu włości rentowych, były przedmiotem obrad Komisji na jej posiedzeniu z d. 13. lutego 1909 a po gruntownem ich omówieniu poleciła Komisya swemu biuru ściśle ich przestrzeganie. Zalecone w ustępie pierwszym tych uchwał, „ułatwianie przeprowadzania potrzebnych melioracji gruntowych i innych ulepszeń gospodarczych“, „nabywania dobrego inwentarza żywego i martwego, jako też sprawa „zaopatrywania“ tworzonych włości rentowych w odpowiednie budynki mieszkalne i gospodarskie, jakkolwiek są przedmiotem pouczeń i wskazówek, udzielanych przez referentów rolniczych Komisji zarówno przy sposobności oszacowania gospodarstw przed utworzeniem zatem włości rentowych, jak i lustracji po ich utworzeniu, natrafiają z natury rzeczy na wielkie trudności raz ze względu na finansowe położenie znacznej bardzo części gospodarstw, stających się włościami rentowemi, powtórze ze względu na przyrodzone niejako trudności, wreszcie nie rzadko ze względu na brak zrozumienia potrzeby tych zalecanych wkładów u interesowanych, to jest u właścicieli włości rentowych. Położenie finansowe znacznej części gospodarstw, stających się włościami rentowemi i to zarówno gospodarstw istniejących od dawna a dotąd na ciężkich warunkach zadłużonych, jak i gospodarstw nowo z kupna na parcelacji powstałych a nabytych za wysokie ceny gruntów i przy wysokim oprocentowaniu znacznych reszt cen kupna, często nie pozwala wprost obecnie, w chwili zaciągania pożyczki rentowej, myśleć o poniesieniu tych wkładów a granice, jakie ustawa

„o tworzeniu włości rentowych“ wysokości pożyczki określiła, nie pozwalają na przyjęcie z kredytową pomocą tym celom. Koniecznym też jest pewien okres przejściowy w tych gospodarstwach, okres wytchnienia i zebrania nowych sił gospodarczych, któremu sprzyja dogodność finansowa pożyczki rentowej, a po którym dopiero skuteczniej będzie można wskazówkę zawartą w uchwale wspomnianej rozwinąć. Szczególnie co do melioracyi zachodzą w mnogiej ilości wypadków jeszcze trudności, któreśmy nazwali fizycznymi. Drenowanie 10, czy 15 a choćby 20 morgów, stanowiących obszar włości rentowej, nie da się przeprowadzić bez porozumienia z sąsiadami a porozumienie to nie łatwo daje się osiągnąć tam nawet, gdzie właściciel włości ma zrozumienie sprawy i jest krzewicielem swego zapatrywania. Cóż dopiero tam, gdzie temu właścicielowi tego zrozumienia także brakuje. Podobne, acz mniej trudne do rozwiązania trudności przedstawia sprawa budynków mieszkalnych i gospodarczych. Wszędzie, gdzie budynki te, acz stare i dzisiejszym wymaganiom nieodpowiednie, przedstawiają jednak jeszcze pewną znaczną wartość a zastąpienie ich nowymi pociągnęłoby za sobą znaczny koszt, zwracają organa Komisji uwagę interesowanych na konieczność wprowadzenia większej czystości, przewiewności mieszkania, odsunięcia gnojowni i praktyczniejszego ich urządzenia, ale nie mogą zachęcać do budowy nowych budynków, nie mogąc często podwyższać żądanej pożyczki o sumę potrzebną na spełnienie tego postulatu. Gdzie były ku temu sprzyjające warunki finansowe zastrzegła Komisya wybudowanie nowych budynków, wśród obszaru gospodarstwa położonych i dla potrzeb gospodarstwa odpowiednich. Informacyi co do zakupu lepszego inwentarza żywego i martwego udzielają organa Komisji przy każdej sposobności, niestety ostatnie lata kłęski braku paszy i wskutek niej redukcji inwentarza nie sprzyjały urzeczywistnieniu tych wskazówek, o ile chodzi, o inwentarz żywy. Wreszcie i ostatnia, wyżej zaznaczona trudność, brak zrozumienia sprawy u interesowanych, nie mało utrudnia zrealizowanie wskazówki, zawartej w uchwale Wys. Sejmu. Zacołanie, polegające na trzymaniu się zwyczaju i rutyny dotychczasowej, brak zaufania do wskazówek udzielanych przez organa Komisji, pewna niechęć, którą wywołuje kontrola nad gospodarką i wglądanie w nią, to szereg źródeł tej trudności. Dopiero bliższe życie się z instytucją włości rentowych i organami Komisji pozwoli na jej usunięcie. Te uwagi określające postępowanie Komisji w powyższych sprawach objętych omawianą uchwałą Wys. Sejmu, uważamy za konieczne w niniejszem sprawozdaniu dla wyjaśnienia sprawy.

W drugim ustępie uchwały Wys. Sejmu zalecono, „by Komisya przy tworzeniu gospodarstw rentowych i przeznaczonych na parcelację majątku współdziałała przy dokonywaniu parcelacyjnego podziału przed zawarciem umów z nabywcami tak, aby mogła wywierać odpowiedni wpływ na rozmiary, położenie i urządzenie mających powstać włości rentowych“. Do wskazówki tej mogła się Komisya zastosować ściśle w jednym tylko wypadku (częściowa parcelacya dóbr Suszno), gdzie parcelujący właściciel wraz z nabywcami zgłosili się do Komisji jeszcze przed zawarciem kontraktów. Działalności tej na szerszą skalę nie mogła Komisya rozwinąć, w myśl bowiem uchwały równocześnie przez Wys. Sejm powziętej polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu wstawienie w preliminarz 1910 r. kredytu potrzebnego dla zapewnienia Komisji sił technicznych, melioracyjnych i komasacyjnych, nie rozporządzając zaś takimi siłami nie mogłaby Komisya zgłoszeniom parcelacyjnym w myśl intencji omawianej uchwały Wys. Sejmu zadość uczynić. W całej pełni będzie to się mogło stać dopiero w nadchodzącym roku. Omawiając tę sprawę zaznaczamy, że jakkolwiek nie ściśle wedle uchwały powyższej, to jednak z parcelacją miała Komisya w ubiegłym czasokresie znaczną dość styczność. I tak wypłacono na włości rentowe utworzone w drodze parcelacyi 41 pożyczek w kwocie 540.000 K, mianowicie:

1. w pow. Bóbrka, gm. Laszki górne 8 pożyczek w kwocie łącznej 66.000 K.
2. w pow. Brzozów, gm. Izdebki 6 pożyczek w kwocie łącznej 50.700 K.
3. w pow. Cieszanów, gm. Łukawica 2 pożyczki w kwocie łącznej 33.000 K.
4. w pow. Limanowa, gm. Krasne-Lasocice 2 pożyczki w kwocie łącznej 23.000 K.

5. w pow. Rawa, gm. Prusie 5 pożyczek w kwocie łącznej 26.100 K.
6. w powiecie Rohatyn, gm. Lipica dolna 2 pożyczki w kwocie łącznej 13.000 K.
7. w pow. Skałat, gm. Ostapie 4 pożyczki w kwocie łącznej 101.950 K.
8. w pow. Tarnobrzeg gm. Żabno 2 pożyczki w kwocie łącznej 25.400 K.
9. w powiecie Trembowla gm. Hleszczawa 3 pożyczki w kwocie łącznej 152.000 K.
10. w pow. Żółkiew, gm. Przemiwólki 7 pożyczek w kwocie łącznej 48.900 K.

Wszystkie te parcelacje prowadzone były przez osoby prywatne, a udział Komisyi, o tyle nie odpowiadał omawianej uchwale Wys. Sejmowi, że pożyczek udzieliliśmy na podstawie już zawartych umów kupna, ustanowionych przedmiotów kupna a więc wydzielonych gruntów, ustalonych cen kupna. Mimo to udział Komisyi zapewnił nabywcom pewne ulgi (zniżki w oprocentowaniu reszt cen kupna i dogodniejsze ich rozłożenie na raty, gdzie tego zachodziła potrzeba) które uzyskaliśmy, ułatwiając przez udzielenie pożyczki sprzedawcom uzyskania należnej im gotówki. Oprócz tych utworzonych już w drodze parcelacji włości rentowych przyznała Komisyja cały szereg pożyczek, które jeszcze nie mogły być zrealizowane na gospodarstwa powstałe z parcelacji. Promesy wydane opiewają na łączną kwotę 701.100 K, a obejmują parcelacje w: 1. Glinach (pow. Mielec) 7 pożyczek, 2. Surowej i Górkach (powiat Mielec) 5 pożyczek, 3. Chotowej (pow. Pilzno) 3 pożyczki, 4. Kołokolinie (pow. Rohatyn) 6 pożyczek, 5. Łukawcu Żurowskim (pow. Rohatyn) 6 pożyczek, 6. Saskiej dominikalnej (pow. Rudki) 8 pożyczek, 7. Ostapiu (pow. Skałat) 5 pożyczek, 8. Susznie (pow. Sokal) 5 pożyczek, 9. Hleszczawie (pow. Trembowla) 3 pożyczki, 10. Sozanówce (pow. Trembowla) 7 pożyczek, 11. Żydaczowie (pow. Żydaczów) 3 pożyczki. Parcelacje w Surowej i Górkach (pow. Mielec), w Chotowej (pow. Pilzno) i w Łukawcu Żurowskim (pow. Rohatyn) prowadzi Bank parcelacyjny we Lwowie, parcelację w Kołokolinie prowadzi Bank ziemski w Łańcucie, reszta wyżej wymienionych parcelacji są to parcelacje prowadzone przez prywatnych. Wszystkie gospodarstwa z parcelacji tych powstałe mają warunki stania się włościami rentowymi, dają zabezpieczenie zwrotu pożyczek przyznanych, a właściciele ich mają przymioty przepisane w postanowieniach ustawy.

Tak więc wliczając te promesy na kwotę 701.100 K opiewające, otrzymujemy sumę: 1,241.100 K jako udział Komisyi w przeprowadzanych parcelacjach, udział, jak na świeżo powstałą instytucję, poważny. W prowadzenie w życie omawianej uchwały Wys. Sejmowi, dając Komisyi możność ściślejszego udziału w samym zawiązywaniu stosunku parcelującym a nabywcą i w tworzeniu gospodarstw z parcelacji powstających da niewątpliwie możność rozwinięcia tego udziału z korzyścią gospodarczą nabywców, a także z korzyścią dla interesu społecznego, który wymaga tworzenia gospodarstw ekonomicznie silnych i zdrowych.

Trzeci ustęp omawianej uchwały Wys. Sejmowi zaleca tworzenie włości rentowych ile możności grupami, po kilka gospodarstw w jednej miejscowości. Komisyja stara się zastosować do tego polecenia. Już to, co wyżej powiedziano o tworzeniu włości rentowych z parcelacji wykazuje 18 grup włości rentowych po kilka nawet kilkanaście włości obejmujących. I tak:

1. w Laszkach górnych (pow. Bóbrka) mamy już 8 włości a niebawem będzie ich 13;
2. w Izdebkach (pow. Brzozów) mamy 5 włości;
3. w Łukawicy (pow. Cieszanów) mamy 2 włości;
4. w Krasnem-Lasocicach (pow. Limanowa) mamy 2 włości;
5. w Glinach (pow. Mielec) będzie 7 włości rentowych;
6. w Surowej (pow. Mielec) będzie 5 włości;
7. w Chotowej (pow. Pilzno), będzie 3 włości;
8. w Prusiu (pow. Rawa) jest 5 włości;
9. w Kołokolinie (pow. Rohatyn) będzie 6 włości;
10. w Lipicy dolnej (pow. Rohatyn) są 2 włości;
11. w Łukawcu Żurowskim (pow. Rohatyn) będzie 6 włości;

- 12) W Saskiej Dominikalnej (pow. Rudki) będzie 8 włości.
- 13) w Ostapiu (powiat Skałat) są 4 włości a przybędzie 5 włości;
- 14) w Susznie (powiat Sokal) będzie 5 włości z parcelacyi, a jest już utworzonych 5 włości w tej gminie i jej przysiółku Zabawa;
- 15) w Żabiu (powiat Tarnobrzeg) są 2 włości;
- 16) w Hleszczawie (powiat Trembowla) są 3 włości, a przybędzie 3;
- 17) w Sozanówce (pow. Trembowla) będzie 7 włości;
- 18) w Przemiwólkach jest 7 włości utworzonych.
- 19) Nadto nie w drodze parcelacyi mamy w pow. Nowotarskim w gminie Tylka 3 włości;
- 20) w Łańcuckiem, w gm. Gillershoff 3 włości;
- 21) w pow. Kamioneckim, w gm. Sokółów 3 włości;
- 22) w pow. Sokalskim w gm. Hulcze 3 włości;
- 23) w pow. Przemysłańskim w gm. Zadwórze 10 włości.

Po dwie włości są: w gm. Sieniachówka, Stryjówka, Tarasówka i Kapuścińce (pow. Zbarazkiego), w Kamieniobrodzie - Białogórze (pow. Grodeckiego), w Kukizowie i Rudnie (pow. Lwowskiego) w Będziemyslu (pow. Ropczyckiego), w Wadowicach dolnych (pow. Mieleckiego), w Rumnie (pow. Rudeckiego) w Sorocku (pow. Skałackiego), w Piotrowicach (pow. Wadowickiego). Tak więc jest już stosunkowo poważna ilość grup i zawiązków grup włości rentowych w poszczególnych gminach.

Uchwała Wys. Sejmu w sprawie wydania w obu językach krajowych i rozpowszechnienia treściwej i popularnej broszury o korzyściach, warunkach i sposobie tworzenia włości rentowych, nie została dotąd wykonana. W miejsce tego rozsyła biuro Komisji treściwe informacye i odpowiedzi na każde zgłoszenie się i zapytanie a doświadczenie wskazuje, że informacye te zastosowywane w każdym wypadku zarówno do konkretnych stosunków, o których wspomina zgłaszający się, jak do jego stopnia inteligencyi są owocniejsze, niż broszury, w których rzecz z natury musi być traktowaną ze stanowiska ogólnego a więc mniej przystępnego. Wykonanie uchwały Wys. Sejmu w tej sprawie zostało więc narazie odroczone.

II. Sprawy, w których statut Komisji wkłada na nią obowiązek decyzyi.
Należą tu:

1) Uchwała Komisji z 14. lutego 1909, którą na prośbę „Ludowego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń „Wisła“ w Krakowie“ z dnia 19. stycznia 1909, Komisya zaliczyła w myśl §. 11 ustawy „o tworzeniu włości rentowych“ i §. 8. ustęp 1. statutu swego wspomniane Towarzystwo do rzędu tych, w których mogą być ubezpieczane budynki na włościach rentowych się znajdujące od ognia.

2) Uchwała Komisji z d. 13. lutego 1909, którą Komisya uchwaliła przedłożony przez biuro projekt instrukcyi dla mężów zaufania krajowej Komisji dla włości rentowych. Wprowadzenie w życie tej instrukcyi i całej organizacyi mężów zaufania oczekuje ukończenia lustracyi włości rentowych w roku bieżącym przeprowadzanych, by można spostrzeżenia i wiadomości w tej drodze zebrane dla tej organizacyi zużytkować.

3) Uchwała z dnia 10. maja 1909, którą Komisya przedłożyła Wydziałowi krajowemu zamknięcie rachunków funduszu emisji listów rentowych za r. 1908 celem zatwierdzenia i przedłożenia go Wys. Sejmowi tudzież z dnia 13 lipca 1909, którą Komisya przedłożyła Wydziałowi krajowemu preliminarz wydatków Komisji i kosztów utrzymania jej biura na rok 1909. Preliminarz ten, obejmujący zadanie przyznania kredytu w kwocie 6000 kor. jako ryczałtu na koszt sił technicznych i fachowych w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 21. października 1908, został przez Wydział krajowy zatwierdzony i przedłożony Wys. Sejmowi.

4) Uchwała z dnia 13. lipca 1909, którą Komisya upraszała Wydział krajowy o przedłożenie Wys. Sejmowi wniosku w sprawie podwyższenia prawa emisji listów rentowych z kwoty 5,000.000 kor. do kwoty odpowiadającej potrzebom

dalszej działalności na polu tworzenia włości rentowych. Do uchwały tej spowodował Komisję fakt, że przyznane i oczekujące realizacji promesy na pożyczki osiągnęły łącznie z sumą wypłaconych pożyczek sumę: 4,581.300 kor., że więc bliska jest chwila wyczerpania kwoty 5,000.000 kor., która w myśl obowiązującej ustawy stanowi maksymalną granicę emisji listów rentowych.

5) Uchwała z tejże daty określająca szczegóły, jakie niniejsze sprawozdanie winno zawierać.

Tak przedstawivszy pierwszy dział czynności Komisji, przechodzimy do działu drugiego, który stanowi: tworzenie włości rentowych czyli rozdawnictwo pożyczek rentowych.

Al. 1.

Dołączona do niniejszego sprawozdania tabela obejmuje wszystkie promesy, jakie Komisja wydała od chwili rozpoczęcia swej działalności po dzień 31. sierpnia 1909 r. Zestawienie to — zdaniem naszym — musi obejmować tę całość wobec tego, że są promesy z r. 1907 jeszcze nie zrealizowane, że więc inaczej zestawiony wykaz nie dawał by obrazu dokładnego i jasnego.

Wynika z tej tabeli, że wszystkich promes wydano 602 na kwotę 5,659.100 Koron, a że jak w zeszłorocznym sprawozdaniu wykazano po dzień 31 sierpnia 1908 wydano promes 287 na kwotę: 2,765.100 K, przeto w roku objętym niniejszym sprawozdaniem Komisja załatwiła przychylnie 315 podań o pożyczki na kwotę 2,894.000 koron.

Z tych promes zrealizowano wedle powyższej tabeli 235 promes na kwotę 2,234.800 k. a że wedle przeszłorocznego sprawozdania wypłacono po dzień 31 sierpnia 1908 r. 112 pożyczek na sumę: 1,096.600 k., przeto w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem wypłacono: 123 pożyczek na kwotę 1,138.200 koron.

Jeżeli się zważy, że zeszłoczne sprawozdanie obejmowało bez mała dwuletni okres, a w każdym razie półtoraroczny okres czasu rozdawnictwa pożyczek i tworzenia włości rentowych, to z cyfr tych widoczny postęp i szybsze tempo akcji, odpowiadające życzeniu wyrażonemu w sprawozdaniu Komisji reform agrarnych i w dyskusji toczonej w Wys. Sejmie.

Z tabeli wynika dalej, że unieważniono w całym okresie czasu działania Komisji 119 promes na sumę 1,077.800 koron. W sprawozdaniu zeszłorocznym wykazano takich promes, które nie będą zrealizowane: 37 na kwotę 344.300 k., wzrost więc tej pozycji jest stosunkowo znaczny wynosi: 83 promes i 733.500 k. Mieszczą się tu promesy unieważnione z powodu, że interesowani rzekli się o pożyczek, nie mogą dopełnić warunków promesy, jak usunięcie praw dożywotniego użytkownika części lub całości gospodarstwa, nie mogą przeprowadzić rozdziału współwłasności na dogodnych warunkach i t. p.; dalej mieszczą się tu promesy, gdzie interesowani otrzymawszy je oświadczyli, iż z pożyczki korzystać nie będą, albo też wnieśli podania o pożyczki na zmieniony (zwiększony lub zmniejszony) obiekt majątkowy), gdzie więc Komisja uwzględniając te zmienione stosunki unieważniła promesy dawne, wydając promesy odpowiadające zmienionym warunkom. Wreszcie mieszczą się tu promesy, które Komisja unieważniła, przekonawszy się, że interesowani nie zasługują na zaufanie, że gospodarują lekkomyślnie, że zataili część swych długów i t. p. Na koniec w dwu wypadkach śmierci interesowanych, w dwu wypadkach wyjazd do Ameryki, w jednym wypadku przesiedlenie się do Bośni, w 2 wypadkach sprzedaż gospodarstwa, były powodem unieważnienia promesy.

Ostatnia rubryka tabeli wykazuje pożyczki pozostałe do zrealizowania. Jest takich promes 248 na sumę 2,346.500 koron.

Z pożyczek tych 32 jest w toku intabulacji. Łączna suma, na którą te pożyczki opiewają wynosi 320.850 k. i kwota ta w najbliższych tygodniach będzie wypłaconą. Reszta 216 pożyczek na kwotę łączną: 2,025.650 k. dzieli się jak następuje:

a) Na 86 pożyczek przesłano już interesowanym wzory skryptów dłużnych, względnie kontraktów rentowych, a w miarę jak nadchodzą skrypta, względnie jak interesowani oświadczają gotowość podpisania kontraktów rentowych, przeprowadza się

korrespondencję mającą na celu uzyskanie od wierzycieli deklaracji zezwalających na wykreślenie hipotekowanych praw zastawu. Gdy się uzyska te deklaracje, będą wnoszone podania o intabulację pożyczek rentowych.

b) Na 121 pożyczek, wydano promesy bez przesłania wzorów skryptów względnie kontraktów rentowych, zachodzi bowiem potrzeba przeprowadzenia przód czynności prawnych, które dopiero dadzą możliwości wygotowania tych aktów prawnych. Są to wypadki niezgodności katastru z hipoteką, wypadki dalej formalnego wydzielenia nabytych gruntów z ciał tabularnych, wypadki rozdziału współwłasności i t. p.

c) Na 9 pożyczek nie wydano jeszcze promes lecz jedynie zawiadomienia o uchwaleniu pożyczki, żądając wyjaśnień potrzebnych dla sformułowania ścisłego promesy.

Odmownie załatwiła Komisya podań 95.

Pożyczek w roku objętym niniejszem sprawozdaniem zrealizowano, jak już **Al. II.** wyżej nadmieniono 123 na kwotę łączną: 1,138.200 koron. Dołączona pod $\frac{1}{3}$ tabela podaje szczegółowo miejsce, imię i nazwisko dłużnika, warunki majątkowe i gospodarze udzielonej pożyczki. Tabela ta obejmuje pożyczki wypłacone po dzień **Al: III.** 31 lipca 1909, a odpowiada jej tabela dołączona pod $\frac{1}{3}$ pod tytułem „Sumaryczne zestawienie udzielonych pożyczek“.

Tu dodajemy analogiczny wykaz pożyczek wypłaconych w ciągu sierpnia 1909 roku.

Powiat polityczny	Gmina	Imię i nazwisko właścicieli	Obszar gruntów		Oszacowana wartość (w koronach)					Cała wartość gospodarstwa	3/4 wartości gospodarstw
			morgów	sążni	gruntów	budynków	inventarzy żywych	inventarzy martwych	Korony		
1 Bochnia	Gierczyce	Jakób i Maryanna Świątkowie	10	705	10.600	2.000	1.500	339	14.439	10.829 ²	
2 Bóbrka	Laszki górne	Marcin Kus	25	711	17.363	3.950	1.595	175	23.083	17.312 ²	
"	"	Sebastyan i Katarzyna Kaniowie	8	864	8.216	1.850	796	160	11.022	8.266 ⁵	
"	"	Franciszek i Marya Kaniowie	12	1 068	8.178	600	1.050	120	9.948	7.461 ¹	
"	"	Józef Kania	10	1.147	10.710	3.000	890	170	14.770	11.077 ⁵	
			57	590	44.467	9.400	4.331	625	58.823	44.117 ²	
3 Brzesko	Zawada lanckorońska	Łukasz Florkowski	8	1.406	3.874	1.800	540	620	6.834	5.125 ⁵	
4 Husiatyn	Chorostków	Józef Bobowski	9	125	7.000	1.300	916	148	9.364	7.023 ¹	
5 Kamionka strumiłowa	Sabinówka ad Tetewczyce	Jan Grüner	22	141	11.125	2.700	805	700	15.330	11.497 ⁵	
6 Kossów	Krzyworównia	Jur i Nastka Korczukowie	38	209	11.075	800	676	130	12.681	9.510 ⁷	
		Ogółem	145	1.576	88.141	18.000	8.768	2.562	117.471	88.103 ²	

Czysty dochód gospodarstwa	Pożyczka przyznana	Renta roczna od pożyczek	Oszacowana przeciętna wartość morga	Z pożyczki przypada na morg	Renta z morga gruntu	Pożyczka udzielona na					Kupiono morgów
						spłatę rodziny	spłatę długów	spłatę ceny kupna lub jej reszty	budowę budynków	powiększenie inwentarza lub podniesienie gosp.	
K o r o n						K o r o n					
500	8.000	360	1.015-32	766-28	34-48	5.708-07	—	1500	261-79	—	—
895	11.000	495	680-90	431-37	19-31	2.371-11	7.490	—	—	10 m. 737 s.	—
360	6.000	270	966-59	705-88	31-75	510-13	5.000	—	—	5 " — "	—
345	5.000	225	649-04	444-44	20	152-93	4.500	—	—	5 " — "	—
450	6.000	270	1.000	558-14	26-29	429-55	4.200	—	—	10 " 1147 "	—
2050	28.000	1.260	—	—	—	3.463-72	21.190	—	—	31 m. 284 s.	—
217	3.000	135	436-50	337-81	15-29	2.099-53	—	—	—	—	—
481	5.250	236-25	771-77	578-83	26-04	3.700	—	1000	—	—	—
458	6.500	292-50	505-68	295-45	13-29	6.118-76	—	—	—	—	—
529-60	8.000	360	290-45	209-82	9-44	4.095-13	3.222-50	—	—	—	—
235-60	58.750	2.643-75	—	—	—	25.185-21	24.412-50	2500	261-79	31 m. 284 s.	—

Dodawszy cyfry, objęte tą tabelką do sumarycznego zestawienia (Al III) otrzymujemy następujące rezultaty końcowe rozdawnictwa pożyczek w roku, u 1908/9:

Ilość pożyczek wypłaconych: 123.

Obszar gruntów 2418 morgów 637 sążni □.

Wartość oszacowana gruntów	1,870.581 K.
" " budynków	426.133 "
" " inwentarzy żywych	148.058 "
" " " martwych	46 249 "
Cała wartość gospodarstw	2,490.981 "
$\frac{3}{4}$ wartości gospodarstw	1,868.235 " 75 g.
Czysty dochód z gospodarstwa	91.695 " 57 g.
Suma pożyczek przyznanych	1,138.200 "
Renta roczna od pożyczek	51.219 "

Pożyczek udzielono:

na spłaty rodzinne:	36.593 K.
" " długów:	581.676 " 83 g.
na spłaty cen kupna lub ich reszt	398.281 " 47 "
na budowę budynków	14.830 " 40 "
na powiększenie inwentarzy lub podniesienie gospodarstwa	21.346 " 61 "

Przy pomocy pożyczki dokupiono gruntów: 589 morgów 808 sążni □.

Nie powtarzając objaśnień do tej tabeli zupełnie analogicznej, jak przedłożona w roku zeszłym, pozwalamy sobie jedynie zwrócić uwagę, że obejmuje ona w 7 pozycjach przyznane przez Komisję pożyczki dodatkowe, udzielone wobec tego, że pierwotnie przyznane pożyczki okazały się niedostatecznymi dla osiągnięcia celów pożyczki, mianowicie spłaty długów, wartość zaś gospodarstw dawała zupełne bezpieczeństwo pożyczkom dodatkowym. Wskutek tego cyfra udzielonych pożyczek 123 nie zgadza się z cyfrą utworzonych włości rentowych, tych bowiem powstało w roku ubiegłym tylko 116.

Po tej uwadze stwierdzamy, że utworzone w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem 116 włości rentowych dzieli się ze względu na obszar gospodarstw na następujące grupy:

Włości o obszarze	5—10 morgów	utworzono	22;
" " "	10—15	" "	35;
" " "	15—25	" "	28;
" " "	25—35	" "	17;
" " "	35—50	" "	10;
" " "	50 morgów i wyżej	" "	4.

Wartość gruntów dla pożyczek wypłaconych w r. 1908/9 przyjęto na 1,870.581 K., co daje przeciętną wartość morga 773 K. 48 hal., a obciążenie morga pożyczką daje przeciętnie 470 K. 64 hal., jest zatem wyższe niż w roku zeszłym, gdzie przeciętna wartość wynosiła 737 K. 11 hal., a przeciętne obciążenie 460 K. 17 hal. Suma pożyczek obecnie udzielonych stanowi 60.84% wartości gruntu, a 45.69% całej wartości oszacowanej gospodarstw. Renta roczna przypadająca od całej sumy pożyczek wypłaconych w ubiegłym roku: 51219 K., stanowi tylko 55.85% czystego dochodu z tychże gospodarstw, obliczono go bowiem na 91.695 koron.

Suma wartości wszystkich budynków na włościach w roku ubiegłym obciążonych pożyczkami daje 426.133 K. i stanowi 22.77% wartości gruntu. Suma wartości inwentarzy żywych: 46209 K. stanowi zaledwo 7.96% wartości gruntu. Jest tu więc stosunek jeszcze niekorzystniejszy niż w roku zeszłym (8.47%), a przypisać go niewątpliwie należy redukcji inwentarzy wskutek braku paszy.

Splata długów dokonana przy pomocy pożyczek wypłaconych w ubiegłym roku wynosiła 581.676 K. 83 hal., czyli 51.10% pożyczek wypłaconych. Pozatem splaty rodzinne wyniosły 36.593 K., czyli 3.21% wypłaconych pożyczek. Jeśli do długów wliczymy splatę reszty cen kupna w kwocie 398.281 K., stanowiącej 34.99% kwoty pożyczek wypłaconych, to obaczmy, że 89.30% wypłaconych pożyczek one pochłonęły. Obliczając zaoszczędzenie na procencie tylko na 3% przeciętnie, uzyskujemy przy pozycyi „Splata długów“: 17.450 kor. 28 hal., przy pozycyi „Splata cen kupna“: 11.948 kor., czyli łącznie 29.398 kor. 28 hal. jako zaoszczędzenie w jednym roku.

Obszar gospodarstw przez dokupno wzrósł o 589 morgów, czyli o 24.35% obszaru stanowiącego podstawę pożyczek udzielonych.

Na tem kończymy sprawozdanie o rozdawnictwie pożyczek rentowych.

Komisya zarządza w myśl postanowień ustawy „o tworzeniu włości rentowych“ funduszami emisji listów rentowych. Zamknięcie rachunkowe tych fundusów za r. 1908 przedłożyła Komisya Wydziałowi krajowemu z prośbą o zatwierdzenie i przedłożenie Wys. Sejmowi. Tu podajemy, że po dzień 31 sierpnia 1909 roku emitowano listy rentowe następujących seryi:

Seryi A	—	52	sztuk	po	50	koron	. .	2.600	koron
„ B	—	1087	„	„	100	„	. .	108.700	„
„ C	—	445	„	„	500	„	. .	222.500	„
„ D	—	875	„	„	1000	„	. .	875.000	„
„ E	—	513	„	„	2000	„	. .	1,026.000	„
Razem . .								2,234.800	koron.

Dotychczas zapadło rat pożyczek: 305 na łączną kwotę: 67.834 K 13 hal., wpłacono zaś rat 289 na kwotę łączną 64.476 koron 40 hal. Zalega zatem rat 16 na kwotę łączną 3357 K 73 hal. Raty te rozkładają się, jak następuje:

1. Z pow. Brzeskiego 1 rata 169 K 39 hal. zapadła w d. 1. kwietnia 1909 a prolongowana do 1 września 1909, zwłoka bowiem jest wynikiem tegorocznej klęski elementarnej;

2. Z pow. Kamionckiego zalega część raty z d. 1. stycznia 1909 i cała rata z 1. lipca 1909, łącznie 616 K 48 hal. Przeciw dłużnikowi wdrożono kroki egzekucyjne.

3. Z pow. Lwowskiego 1 rata zapadła 1 lipca 1909 w kwocie 90 K 38 hal. Komisya przyznała dłużnikowi zwłokę do 1. września b. r.

4. Z pow. Nowosanddeckiego część raty zapadłej 1. lipca w kwocie 28 K 99 hal. Komisya udzieliła prolongaty do 1. września b. r.

5. Z pow. Ropczyckiego rata zapadła 1. stycznia w kwocie 620 K 79 hal. Komisya w uwzględnieniu następstw klęski elementarnej przyznała zwłokę do 1. września b. r.

6. Z pow. Rzeszowskiego 3 raty (3 dłużników) z 1 czerwca i 1. stycznia w łącznej sumie: 646 K 40 hal.

7. Z pow. Śniatyńskiego 1 rata z 1. lipca 1909 r. w kwocie 90 K 38 hal., prolongowana do 1. września 1909.

8. Z pow. Skałackiego 3 raty (3 dłużników na łączną kwotę 674 K 40 hal.) z d. 1 lipca i 15 lipca 1909 r. Komisya udzieliła dłużnikom prolongaty do 1. października, względnie 1. stycznia 1910 r.

9. Z pow. Tarnopolskiego 1 rata zapadła 1 kwietnia 1909 r. w kwocie 90 K 38 hal. Przeciw dłużnikowi wdrożono kroki egzekucyjne.

10. Z pow. Wadowickiego 1 rata z d. 1. kwietnia w kwocie 224 K 26 hal. Komisya uchwałała prolongatę do 1. września 1909 r.

11. Z powiatu Zbarazkiego 1 rata z d. 1. lipca 1909 r. w kwocie 112 K 88 hal. Komisya udzieliła prolongaty do 1. września 1909 r. Z wyjątkiem 2 wypadków, w których wdrożono kroki egzekucyjne, reszta tych zaległości jest usprawiedliwiona następstwami zeszłorocznej klęski gospodarczej.

Zapadłe kupony zostały w terminie wypłacone.

Do biura Komisji wpłynęło w r. 1908 pism 8.281, w roku zaś 1909 po dzień 31. sierpnia pism 7.344, które też z wyjątkiem 85 korespondencji i świeżo nadesłanych referatów szacunkowych a które będą załatwione na następnem posiedzeniu Komisji, są załatwione.

Oszacowań po dzień 31 sierpnia 1909 przeprowadzono w r. 1909: 303 w 256 gminach. Przy tem przeprowadzono lustracyi 61 gospodarstw, stanowiących włości rentowe. Pozostaje do oszacowania 119 gospodarstw w powiatach: Żółkiew, Kamionka strumiłowa, Brody, Zbaraż, Tarnopol, Skałat, Trembowla, Husiatyn, Czortków, Buczacz, Tłumacz, Śniatyn, Kossów i ten materyał jest obecnie przerabiany. Lustracye wykazały wynik następujący: z 61 zlustrowanych gospodarstw znaleziono 18 gospodarstw w stanie bardzo dobrym i pomyślnym, 26 w stanie dobrym, 9 gospodarstw finansowo i gospodarczo słabszych a 7 gospodarstw wskutek zeszłorocznej klęski lub finansowego fatalnego położenia bardzo słabych. Jedno gospodarstwo skwalifikowała lustracya jako zupełnym upadkiem grożące. Do końca roku mamy nadzieję zlustrowania 100 włości rentowych, utworzonych w r. 1908.

W czasie objętym niniejszem sprawozdaniem wygotowano w biurze 28 kontraktów rentowych, 3 kontrakty kupna, 12 kontraktów zamiany, 127 skryptów dłużnych. Wniesiono rekursów w sprawach należnościowych 16, w sprawach sądowych: 1. Konwersyi przeprowadzono od 1. września 1908 do 31 sierpnia 1909 na sumę 311.198 K 09 hal.

Krajowa Komisya dla włości rentowych.

Przewodniczący:
St. Badeni w. r.

Kierownik Biura:
Dr. Henryk Sawczyński w. r.

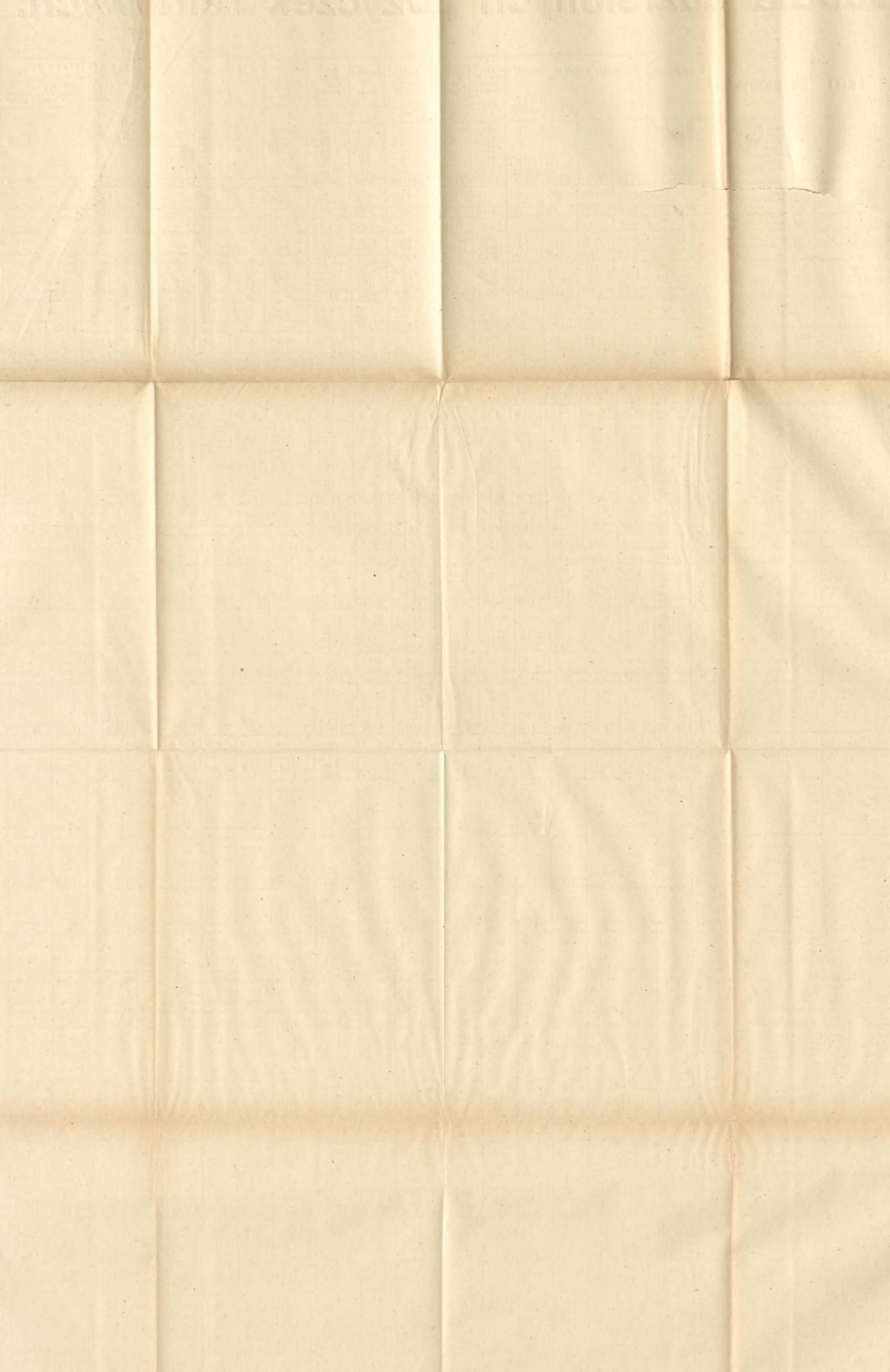
Zestawienie

promes pożyczek rentowych przyznanych, wypłaconych, unieważnionych i zostających do wypłaty za czas od 1. stycznia 1907 do 31. sierpnia 1909.

Liczba porz.	Powiat	Przyznano		Wypłacono		Unieważniono		Zostaje do wypłacenia	
		Ilość promes	na kwotę koron:	Ilość promes	na kwotę koron:	Ilość promes	na kwotę koron:	Ilość promes	na kwotę koron:
1	Biała	4	40.000	1	20.000	1	6.000	2	14.000
2	Bóbrka	17	122.600	8	66.000	3	21.600	6	35.000
3	Bochnia	17	119.950	8	65.950	2	19.000	7	35.000
4	Borszczów	1	30.000	1	30.000	—	—	—	—
5	Brody	5	70.500	2	53.000	—	—	3	17.500
6	Brzesko	13	155.600	6	59.100	5	83.500	2	13.000
7	Brzozów	7	56.700	6	50.700	1	6.000	—	—
8	Buczacz	1	20.000	1	20.000	—	—	—	—
9	Cieszanów	5	61.500	3	44.000	1	14.000	1	3.500
10	Czortków	2	14.000	2	14.000	—	—	—	—
11	Dąbrowa	1	11.000	1	11.000	—	—	—	—
12	Dobromil	7	21.600	—	—	—	—	7	21.600
13	Dolina	6	49.500	—	—	4	44.500	2	5.000
14	Gorlice	1	5.000	—	—	—	—	1	5.000
15	Gródek Jagiel.	6	55.500	4	31.500	1	18.000	1	6.000
16	Grybów	6	71.000	2	18.000	1	36.000	3	17.000
17	Horodenka]	5	88.000	—	—	1	3.000	4	85.000
18	Husiatyn	3	27.250	1	5.250	1	9.000	1	13.000
19	Jarosław	12	56.400	5	22.000	1	4.000	6	30.400
20	Jasło	2	9.000	—	—	—	—	2	9.000
21	Jaworów	1	11.500	—	—	—	—	1	11.500
22	Kałusz	5	75.100	2	9.000	1	2.100	2	64.000
23	Kamionka str.	54	439.850	21	214.350	10	69.300	23	156.200
24	Kolbuszowa	1	4.000	—	—	—	—	1	4.000
25	Kołomyja	5	80.200	3	54.200	—	—	2	26.000
26	Kossów	13	91.400	2	12.500	2	16.000	9	62.900
27	Krosno	1	4.000	1	4.000	—	—	—	—
28	Limanowa	9	53.900	6	43.500	3	10.400	—	—
29	Lisko	3	8.000	1	4.000	2	4.000	—	—
30	Lwów	30	257.700	9	90.200	8	42.100	13	125.400
31	Łańcut	5	48.000	3	29.000	1	13.000	1	6.000
32	Mielec	22	191.350	6	41.200	3	30.500	13	119.650
33	Mościska	3	46.100	—	—	1	4.000	2	42.100
34	Myślenice	1	1.200	—	—	—	—	1	1.200
35	Nadwórna	1	5.000	—	—	1	5.000	—	—
36	Nisko	2	28.000	1	3.000	—	—	1	25.000
37	Nowy Sącz	8	72.800	1	7.300	6	50.300	1	15.200
38	Nowy Targ	3	19.500	3	19.500	—	—	—	—
39	Pilzno	4	102.000	—	—	—	—	4	102.000
40	Podhajce	3	16.300	—	—	—	—	3	16.300
41	Przemysł	4	25.900	2	12.000	—	—	2	13.900
42	Przemysłany	25	187.300	13	77.300	4	36.000	8	74.000
43	Przeworsk	3	36.800	—	—	2	13.800	1	23.000
44	Rawa ruska	7	37.100	5	26.100	1	5.000	1	6.000
45	Rohatyn	32	263.950	4	30.000	11	89.950	17	144.000
46	Ropezyce	16	169.700	6	100.700	6	42.000	4	27.000
47	Rudki	11	53.300	2	12.400	—	—	9	40.900
48	Rzeszów	12	101.800	6	58.600	3	16.700	3	26.500
49	Sambar	4	15.600	1	6.000	2	6.400	1	3.200
50	Sanok	7	52.600	3	23.900	1	8.000	3	20.700
51	Skalał	27	299.050	9	151.950	2	5.000	16	142.100
52	Sniatyn	4	13.000	4	13.000	—	—	—	—
53	Sokal	29	291.000	11	60.500	6	61.000	12	169.500
54	Stary Sambar	1	3.000	1	3.000	—	—	—	—
55	Stryj	5	31.400	2	12.000	—	—	3	19.400
56	Strzyżów	1	20.000	—	—	—	—	1	20.000
57	Tarnobrzeg	13	151.700	6	73.300	2	40.000	5	38.400
58	Tarnopol	2	24.000	1	4.000	1	20.000	—	—
59	Tarnów	3	33.000	3	33.000	—	—	—	—
60	Trembowla	16	359.400	3	152.000	1	11.000	12	196.400
61	Wadowice	12	99.500	9	84.500	2	11.000	1	4.000
62	Wieliczka i Podgórze	7	81.700	3	26.400	3	41.300	1	14.000
63	Zaleszczyki	1	55.000	—	—	—	—	1	55.000
64	Zbaraż	35	429.400	13	138.500	8	134.350	14	156.550
65	Zborów	6	31.200	4	20.800	1	7.000	1	3.400
66	Złoczów	1	6.650	—	—	—	—	1	6.650
67	Zółkiew	14	75.100	11	57.100	3	18.000	—	—
68	Zydaczów	9	69.950	3	15.500	—	—	6	54.450
		602	5.659.100	235	2.234.800	119	1.077.800	248	2.346.500

Tabela udzieloných pożyczek rentowych.

Powiat polityczny	G m i a	Imię i nazwisko właścicieli	Obszar gruntów		Oszacowana wartość (w koronach)		Cała wartość gospodarstwa	w % wartości gospodarstwa	Czysty dochód gospodarstwa	Pożyczka przyznana	Renta roczna od pożyczki	Oszacowana wartość morga	Z pożyczki przypada na morg	Renta z morga	Pożyczka udzielona na				Kupiono morgów					
			morgów	sążni	gruntów	budynków									inwentarzy żywych	inwentarzy martwych	spłatę rodziny	spłatę długów		spłatę ceny kupna lub jej reszty	budowę budynków	powiększenie inwentarza lub podniesienie gospod.		
I. Bochnia	Nieszawice	Jan i Marya Fortunowie	25	600	10.400	2.500	710	310	18.920	10.400	500	7.000	315	1.966-75	852-61	39-66	—	—	—	—	—	—		
			26	1347	24.236	5.800	1.810	480	32.740	24.559-50	381	15.000	676	4.654-45	25-82	3.400	6.503-91	—	—	—	—	—	—	
			10	380	9.100	2.000	1.340	340	12.780	9.155	400	2.000	861-53	25-56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
			7	37	8.400	1.800	1.126	150	11.476	8.607	290	4.500	202-50	1.196-68	641-02	28-84	—	—	—	—	—	—	—	
			21	13	23.100	9.800	2.700	1.000	36.600	27.460	840	380-25	1.100	385-18	17-78	—	—	—	—	—	—	—	—	
II. Bóbrka	Laszki górne Jodłowe	Józef Matys	18	1.024	15.571	1.550	754	120	17.995	13.496-25	500	10.000	450	650	538-66	24	—	—	—	—	—	11 m 195 s		
			10	—	8.000	—	—	—	—	8.000	6.000	300	6.000	270	800	600	17	—	—	—	—	—	10 m	
			28	1.024	23.571	1.550	754	120	25.995	19.496-25	800	16.000	720	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21 m 195 s	
			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Brody	Łopatyn	Józef i Marya Kozakowscy	29	455	21.275	5.900	1.290	372	28.827	21.620-25	885	15.000	675	726-64	512-80	23 05	—	—	—	—	—	—		
			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. Brzesko	Lusławice Przybyławice	Wawrzyniec Łuka Józef i Ewa Stolarzowie	31	213	23.363	12.000	4.080	1.200	40.593	30.443-75	1.638	20.000	900	753-64	645-16	28-84	—	—	—	—	—	—		
			15	419	12.000	2.500	1.910	360	16.770	12.577-50	704	12.000	540	800	779-22	35-39	—	—	—	—	—	—	—	
V. Cieszanów	Łukawica	Józef Kaim Julian Brzyski Wojciech Karol Skowronkowie	36	146	21.650	3.700	1.300	450	27.100	20.325	1.158-36	14.000	630	573-61	388-88	17-50	—	—	—	—	—	—		
			51	1.267	31.019	4.700	1.385	385	35.750	23.032-50	776	13.000	875	581-31	387-21	—	—	—	—	—	—	—	—	
VI. Czortków	Jagielnica Połowce	Karol Wojewoda Paulina Hanowska	18	520	14.400	2.000	—	—	16.400	12.300	432	7.000	315	786-34	382-22	17-20	—	—	—	—	—	—		
			41	—	24.000	1.600	1.990	500	26.000	21.067-50	1.025	7.000	315	555-36	170-73	7-68	—	—	—	—	—	—	—	
VII. Gródek Jagiell.	Kamieniobród Kamieniobród-Białogóra	Wład. i Maryanna Gnatkowie Jan i Maryanna Hasiakowie	14	1.303	12.000	7.200	920	250	20.970	15.727-50	470	10.000	450	850-77	675-21	30-38	—	—	—	—	—	—		
			15	522	14.800	5.600	860	200	21.460	16.095	370	8.000	360	900-43	521-27	23-49	—	—	—	—	—	—	—	
VIII. Grybów	Grybów	Winc. i Wiktorya Motykowie	21	814	12.875	4.000	1.750	890	19.515	14.636-25	480	6.000	270	598-88	279-06	12-56	1.000	—	—	—	—	—		
			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IX. Jarosław	Kaszycy	Wojciech Huszak Roman i Eleonora Szykowie	9	317	8.820	1.700	1.540	250	12.310	9.292-50	376	4.000	180	960	435-37	19-59	—	—	—	—	—	—		
			10	448	9.480	2.400	1.480	200	12.560	10.170	682-60	400	180	924-88	380-49	17-56	—	—	—	—	—	—	—	
X. Kałusz	Zawaj	Jan Słaby	18	288	7.500	1.500	975	237	10.212	7.659	320	4.000	180	412-64	220-06	9-90	—	—	—	—	—	—		
			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XI. Kamionka str.	Banunin	Michał Pawlik Filip Weissbrodt Karol Burghardt	46	1.550	27.900	5.000	2.475	794	36.169	27.126-75	1.502	22.000	990	593-61	468-09	21-06	—	—	—	—	—	—		
			24	593	14.548	5.550	2.200	980	23.328	17.496	843	900	360	690	328-27	14-69	1.000	—	—	—	—	—	—	
XII. Kolomyja	Turka Żarynki	Adolf Pauli Wojciech Worek	31	411	20.250	10.000	3.242	725	34.217	25.662-75	1.774	7.400	333	653-22	238-70	10-67	—	—	—	—	—	—		
			104	421	57.505	2.480	2.440	1.033	63.458	47.593-50	3.826	44.000	1.980	551-65	424	15-20	—	—	—	—	—	—	—	
XIII. Krosno	Odrzykoń	Jan Nawrocki	7	452	4.375	6.000	1.285	344	11.954	8.965-50	181-50	4.000	180	604-44	551	24-82	—	—	—	—	—	—		
			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIV. Kosów	Żabie	Iwan i Parańska Dutozakowie	31	1.300	11.625	2.500	1.450	150	15.625	11.719-75	220-27	4.500	202-50	390	141	6-35	—	—	—	—	—	—		
			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XV. Limanowa	Jadamwola Krasno-Lasocice	Piotr Tokarczyk Franciszek Piechnik Szymon Zajac Błażej Talska	13	212	9.250	2.800	1.600	250	13.900	10.425	345	6.000	270	704-41	457	20-59	—	—	—	—	—	—		
			27	992	19.500	1.300	2.170	971	23.941	17.955-75	1.820	16.000	720	710	579-20	26	—	—	—	—	—	—	—	
XVI. Lwów	Bruchowice Kukurów	Klement. Matw. Balabanowa Marya Dydalewicz Paweł i Tacyanna Domszy Mikołaj Olyniec	45	1.317	33.499	3.320	1.480	65.299	48.974-25	1.860	28.000	1.125	731-21	545-61	24-55	—	—	—	—	—	—	—		
			9	1.217	7.362	1.500	683	270	9.715	7.386-25	707-39	4.000	180	744-57	410-35	18-46	—	—	—	—	—	—	—	
XVII. Łańcut	Gillershof	Jan i Katarzyna Dełkowie Walenty i Katarz. Juszkowie	11	1.068	13.572	3.100	1.150	400	18.222	13.666-50	385	5.000	225	1.200	454-54	20-45	—	—	—	—	—	—		
			20	1.062	22.362	4.650	1.570	700	29.282	21.961-50	890	18.000	810	1.200	878-94	39-61	—	—	—	—	—	—	—	
XVIII. Mielec	Borki niższe Wadowice dolne Wola wadowicka Wadowice dolne Sadowka góra	Jan i Wiktorya Dydowie Wojciech i Julianna Ruszkowie Ludwik i Anna Padykowie Stan. i Jarda Jadykowie Michał i Maryanna Groelowie	9	1.290	7.300	1.800	880	150	10.130	7.597-50	228	4.900	189	748-71	412-05	19-38	—	—	—	—	—	—		
			10	356	9.188	2.800	1.060	250	13.238	9.973-50	344	5.000	225	900	459-23	22-01	—	—	—	—	—	—	—	
XIX. Podgórze	Korabniki	Józef Podoba	22	1.324	14.500	4.000	1.180	700	20.380	15.285	565	10.000	450	586-68	439-56	19-78	3.623-27	5.739-13	—	—	—	—		
			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XX. Przemysł	Przedm. dubiecko Malhowie	Kazimierz i Rozalia Boberowie Andrzej i Regina Glacowie	8	690	11.500	2.500	1.815	140	15.955	11.966-25	385	7.000	315	1.500	953	37-37	—	—	—	—	—	—		
			12	647	9.150	2.500	1.210	250	13.210	9.907-50	242	5.000	225	737-90	403-23	18-14	—	—	—	—	—	—	—	
XXI. Przemysłany	Gniła-Kopań Laszki królewskie Zadwórze	Adam Hajdaj Jan Kityna Maks. i Magda Pasiecznikowie Andruch i Glona Sawczynowie Jakób i Melania Basalscy Tomasz i Marya Basalscy	27	1.418	19.900	6.638	nie oszacowano	nie oszacowano	26.533	19.889-75	967-56	18.000	585	710-72	505	20-98	4.000	—	—	—	—	—		
			10	332	7.100	1.800	825	193	9.918	7.438-50	533	4.000	180	636-07	309-19	17-63	—	—	—	—	—	—	—	
XXII. Ropczyce	Będziemyśl Gumińska Fox Grabiny Wierzany	Jedrozi i Magdalena Lełkowie Wojciech Lelek Wincenty i Agata Ciarkowie Józef i Helena Gawle Jan i Aniela Surowcowie	33	275	29.700	5.000	2.580	150	37.490	28.072-50	1.126	20.000	900	900	606-06	27-27	—	—	—	—	—	—		
			29	35	35.199	5.500	3.240	800	44.539	33.404-25	1.673	25.000	1.125	900	625	28-13	—	—	—	—	—	—	—	
XXIII. Rohatyn	Bukaczowce Danileze Lipica górna	Katarzyna Regnerowa Maryan Czyżowski Jan i Katarz. Chranzowscy Teofil i Karolina Starczewscy	15	33	15.750	4.900	3.082	582	24.314	18.285-50	900	7.000	315	1.050	466-67	21	—	—	—	—	—	—		
			22	674	14.709	4.600	1.345	890	21.544	16.158	696	6.000	270	657-38	448-92	20-11	—	—	—	—	—	—	—	
XXIV. Rzeszów	Babica	Józef Szczepan	26	318	29.200	1.600	2.215	425	33.440	25.090	1.119	11.200	450	1.128	315	31-50	—	—	—	—	—	—		
			16	1.480	20.500	4.000	1.900	400	26.900	20.100	1.387	1.200	1.000	1.02										

Sumaryczne zestawienie udzielonych pożyczek rentowych za rok 1908/9.

Powiat polityczny	Ilość pożyczek	Obszar gruntów		Oszacowana wartość (w kor.)				Cała wartość gospodarstwa	‰ wartości gospodarstwa	Czysty dochód gospodarstwa	Pożyczka przyznana	Renta roczna od pożyczki	Oszacowana przeciętna wartość morga	Z pożyczki przypada na morg	Renta z morga gruntu	Pożyczka udzielona na					Kupiono morgów					
		morgów	sążni	gruntów	budynków	inwentarzy żywych	inwentarzy martwych									K o r o n						splatę rodziny	splatę długów	splatę ceny kupna lub jej resztę	budowę budynków	powiększenie inwentarza lub podniesienie gospod.
																K o r o n										
Bochnia	7	106	641	108.356	28.850	9.631	3.030	144.867	108.650-25	3.971-80	57.950	2.607-75	—	—	—	5.400-—	46.326-65	—	2.325-87	—	—					
Bóbrka	2	28	1.024	23.571	1.550	754	120	25.995	19.496-25	800-—	16.000	720-—	—	—	—	—	—	14.673-07	—	—	21 m 195 s					
Brody	1	29	455	21.275	5.900	1.280	372	28.827	21.620-25	835-—	15.000	675-—	—	—	—	—	13.171-96	—	919-71	—	—					
Brzesko	2	46	632	35.363	14.500	5.940	1.560	57.363	43.022-25	2.337-—	32.000	1.440-—	—	—	—	—	29.671-80	—	—	—	—					
Cieszanów	3	107	1.566	66.723	11.800	4.315	1.985	84.823	63.617-25	2.508-35	44.000	1.980-—	—	—	—	—	2.459-35	37.240-54	—	338-46	59 „ 802 „					
Czortków	2	59	520	38.400	3.600	1.990	500	44.490	33.367-50	1.457-—	14.000	630-—	—	—	—	—	10.335-58	—	2.632-65	—	—					
Gródek jagielloński	2	30	225	27.400	12.800	1.780	450	42.430	31.822-50	840-—	18.000	810-—	—	—	—	4.000-—	9.545-78	2.400-—	—	475-36	11 „ 651 „					
Grybów	1	21	814	12.875	4.000	1.750	890	19.515	14.636-25	430-—	6.000	270-—	—	—	—	1.000-—	3.163-93	—	—	1.404-25	—					
Jarosław	2	19	765	18.300	4.100	3.020	450	25.870	19.402-50	1.038-60	8.000	360-—	—	—	—	—	6.259-75	—	—	1.142-94	—					
Kałusz	1	18	283	7.500	1.500	975	237	10.212	7.659-—	320-—	4.000	180-—	—	—	—	—	3.028-84	—	739-60	—	—					
Kamionka strumiłowa	11	305	940	190.301	46.590	17.550	5.406	259.847	194.885-25	9.663-—	115.850	5.213-25	—	—	—	9.420-—	94.930-70	—	1.016-34	3.015-30	—					
Kołomyja	2	135	832	77.755	12.480	5.682	1.758	97.675	73.256-25	5.600-—	51.400	2.313-—	—	—	—	—	46.418-77	—	1.000-—	1.095-28	—					
Kosów	1	31	1.300	11.525	2.500	1.450	150	15.625	11.718-75	220-27	4.500	202-50	—	—	—	—	4.231-50	—	—	—	—					
Krosno	1	7	452	4.375	6.000	1.235	344	11.954	8.965-50	181-50	4.000	180-—	—	—	—	—	3.757-11	—	—	—	—					
Limanowa	4	67	492	45.650	9.300	6.600	1.959	63.509	47.631-75	2.779-—	33.500	1.507-50	—	—	—	3.813-53	26.187-58	—	—	—	—					
Lwów	4	80	1.525	58.632	33.300	6.424	2.584	100.940	75.705-—	3.755-39	40.200	1.809-—	—	—	—	—	36.027-29	—	—	917-91	—					
Łańcut	2	82	520	35.934	7.750	2.720	1.100	47.504	35.628-—	1.275-—	23.000	1.035-—	—	—	—	—	4.274-34	16.974-64	—	—	20 „ 1052 „					
Mielec	5	68	1.465	58.956	18.000	4.660	1.050	82.666	61.999-50	2.349-—	36.200	1.629-—	—	—	—	—	8.625-30	21.894-94	1.372-05	1.084-71	20 „ 999 „					
Podgórze	1	22	1.324	14.500	4.000	1.180	700	20.380	15.285-—	565-—	10.000	450-—	—	—	—	3.623-27	5.739-13	—	—	—	—					
Przemyśl	2	20	1.337	20.650	5.100	3.025	390	29.165	21.873-75	627-—	12.000	540-—	—	—	—	—	10.094-66	—	—	1.054-01	—					
Przemyślany	6	106	712	83.762	14.733	3.195	1.193	102.883	77.162-25	4.147-56	42.000	1.890-—	—	—	—	4.000-—	17.502-97	14.798-80	—	2.356-59	18 „ 1376 „					
Ropczyce	5	152	684	139.099	24.200	10.535	2.100	175.934	131.950-50	7.780-50	96.300	4.333-50	—	—	—	—	14.840-43	71.066-76	1.756-84	493-53	103 „ 302 „					
Rohatyn	4	59	1.330	48.502	27.000	6.787	1.819	84.108	63.081-—	2.555-80	30.000	1.350-—	—	—	—	—	16.104-11	12.061-11	—	—	22 „ 623 „					
Rzeszów	2	43	198	49.700	5.600	4.115	825	60.240	45.180-—	2.506-—	8.200	369-—	—	—	—	—	7.404-—	—	—	—	—					
Rudki	2	23	1.230	21.449	3.020	2.845	1.430	28.744	21.558-—	1.033-—	12.400	558-—	—	—	—	—	11.134-27	400-—	—	—	—					
Sanok	1	35	—	20.991	—	—	—	20.991	15.743-25	—	15.700	706-50	—	—	—	—	3.098-62	10.615-—	—	—	35 „ — „					
Skalat	5	120	1.052	140.254	19.150	4.280	1.910	165.594	124.195-50	7.884-—	102.950	4.632-75	—	—	—	—	5.287-37	93.950-—	—	1.240-82	87 „ 766 „					
Śniatyn	3	20	1.336	12.932	4.500	1.395	565	19.392	14.544-—	686-—	9.000	405-—	—	—	—	1.650-—	5.630-—	—	—	828-15	—					
Sokal	7	81	881	70.194	18.510	8.250	2.680	99.634	74.725-50	2.339-—	42.000	1.890-—	—	—	—	3.287-14	31.654-53	2.000-—	301-68	1.776-48	—					
Stryj	1	20	1.545	22.000	4.200	1.080	600	27.880	20.910-—	485-—	2.000	90-—	—	—	—	—	1.876-67	—	—	—	—					
Tarnobrzeg	4	50	315	64.475	11.500	4.705	1.300	81.980	61.435-—	2.190-20	40.300	1.813-50	—	—	—	—	27.868-62	8.619-62	—	1.162-96	10 „ 589 „					
Tarnów	2	56	1.073	44.800	7.400	618	160	52.978	39.733-50	1.655-—	27.000	1.215-—	—	—	—	—	5.613-—	18.772-18	—	947-54	44 „ 99 „					
Wadowice	4	86	922	60.050	10.250	2.670	470	73.440	55.080-—	2.341-—	43.000	1.935-—	—	—	—	—	5.648-04	33.133-58	—	—	74 „ 1340 „					
Wieliczka	1	21	1.152	18.450	4.600	980	350	24.380	18.285-—	506-—	10.000	450-—	—	—	—	—	8.881-17	—	—	—	—					
Zbaraż	4	50	786	35.685	5.850	2.214	1.100	44.849	33.636-75	2.000-—	24.500	1.102-50	—	—	—	—	7.405-43	12.968-73	—	389-15	27 „ 1129 „					
Zborów	2	24	1.436	20.650	5.250	1.715	700	28.315	21.236-25	635-—	10.800	486-—	—	—	—	—	9.053-90	1.050-—	—	—	1 „ 201 „					
Żółkiew	3	48	694	40.906	4.050	525	1.051	46.532	34.899-—	6.407-—	8.200	369-—	—	—	—	400-—	4.747-80	1.200-—	—	1.192-80	—					
Żydaczów	2	28	203	15.500	4.700	1.420	359	21.979	16.484-25	706-—	9.500	427-50	—	—	—	—	8.490-67	—	265-66	168-56	—					
Suma	114	2.272	661	1.782.440	408.133	139.290	43.647	2.373.510	1.780.132-50	37.459-97	1.079.450	43.575-25	—	—	—	36.593-94	556.491-62	373.868-97	12.330-40	21.084-82	558 m 524 s					

